

DE NOORDWIJKSE METHODE

*Inspiratie thema Kunst
Onderbouw*

Inhoudsopgave

Startweek	3
Kerdoelen en onderwerpen behorend bij dit thema	4
Muziekatelier	5
Sociale vaardighedenatelier	6
Deelthema 1 Beroemde kunstenaars	7
Verhalend ontwerp	7
Thuisatelier	8
Bouwatelier.....	13
Begeleid bouwatelier	14
Kunstatelier	16
Begeleid kunstatelier	17
Begeleid kunstatelier	20
Ontdekatelier	22
Begeleid ontdekatelier	23
Puzzelatelier.....	26
ICT-atelier.....	27
Buiten-/ beweegatelier	28
Leesatelier.....	30
Deelthema 2 Het museum.....	31
Verhalend ontwerp	31
Thuisatelier.....	32
Begeleid thema-atelier.....	33
Begeleid theateratelier.....	35
Bouwatelier.....	38
Kunstatelier	39
Begeleid ontdekatelier	40
Taal- en rekenatelier.....	43
Begeleid taalatelier	44
Buiten-/beweegatelier	47
Leesatelier.....	48
Afsluitende week: doel en activiteiten	49
Overzicht ontwikkellijnen onderbouw thema Kunst	50
Bijlage 1 Inspiratie deel 1 Verhalend ontwerp	51
Bijlage 2 Zoekplaat voor reflectie	55

Startweek

Lesideeën:

1. Bezoek het Reizende Museum in de school (zie www.rowenapeters.nl/Reizend-Kunst-Museum).
2. Breng een bezoek aan een museum en bekijk de kunst die daar aanwezig is.
3. Nodig een lokale kunstenaar uit in de klas
4. Loop een rondje door de wijk. Welke kunst zien we allemaal in de omgeving van de school?
5. Pak een mooie, lege lijst en zet die neer in de klas. Hou de lijst voor verschillende achtergronden. Wat vind je mooi en wat niet, waarom niet? Zet de lijst ergens neer voor een mooie achtergrond en laat de kinderen tekenen/schilderen wat ze zien.
6. Schilderen met lichaamsdelen. Leg losgeknipte vuilniszakken op de vloer. Leg hier grote vellen papier op en zet er verf bij. Laat de kinderen kunst maken met hun lijf. Bijvoorbeeld door te stempelen met hun knie, voet of elleboog.
7. Maak schilderijen op je hand.

De vragenmuur

Stimuleer de kinderen om veel vragen te stellen over de thema onderwerpen. Geef een korte uitleg over een onderwerp dat je gaat behandelen bij het thema. Waar mogelijk combineer je dit met een introductie kijkplaat, filmpje of ander beeldmateriaal. Vraag de kinderen wat ze over dit onderwerp zouden willen weten. Schrijf deze vragen op en probeer er wekelijks op terug te komen.

Themawoorden

Deelthema 1: stoel, rood, wit, zwart, blauw, geel, rugleuning, De Stijl, sterrennacht, sterrenhemel, ster, verf, boetseren, klei, beeld, parel, portret, groepsportret, oester.
 Deelthema 2: Nachtwacht, schildering, museum, Rembrandt van Rijn, tableau vivant, levend schildering, kunstwerk, verkleed, cultuur, land, masker, rechthoek, rondleiding, gids, opening, tentoonstelling, kunstwerk.

Richt samen met de kinderen de onderbouw ateliers in

Gebruik de startweek om je klaslokaal thematisch in te richten samen met de kinderen. Bied de kinderen ook de mogelijkheid om mee te denken over materialen en spelmogelijkheden. Hiermee stimuleer je het eigenaarschap en de eigen verantwoordelijkheid van de kinderen.

Rondje langs de ateliers

Als de onderbouwateliers zijn ingericht, loop ze dan met je groep langs. Bespreek de spelmogelijkheden en de regels. Hierdoor zien ze wat er op de verschillende speel- en werkplekken gedaan kan worden en kunnen ze zelfsturend en zelfstandig aan de slag.

Koppeling naar actualiteit:

Kijk of je het thema kunt koppelen aan actuele situaties of gebeurtenissen binnen de leefwereld van de kinderen.

Huiswerkopdracht:

1. Wat is kunst heb jij in huis? Verzamel voorbeelden van thuis.
2. Welke kunst is er te vinden in jouw buurt? Maak hier een foto van.

Startactiviteit:

1. Maak van de school een museum, open dit met het doorknippen van een lintje en vul het museum gedurende het thema met werk van de kinderen.

2. Ken je Tante Til nog? 'Een kloddertje roze hieeeeeer en een kloddertje roze daaaaaaaaar!' Verkleed jezelf als een schilder en doe als tante Til. Zet wat strepen op het doek en zeg dat het spel kan beginnen. Als je met je collega's speelt, kun je erna een stuk opvoeren. Met bijvoorbeeld:
- Een tripje naar het museum;
 - Op bezoek bij een schilder die maar drie kleuren gebruikt om te schilderen;
 - Op naar het kleurenwinkeltje om spullen te kopen om kunst te maken.

Kerdoelen en onderwerpen behorend bij dit thema

Aardrijkskunde

- Europa: Belangrijke steden, belangrijke monumenten en bezienswaardigheden.
- Mensen in de wereld: Belangrijke steden, belangrijke monumenten en bezienswaardigheden.
- Topografie: De wereld
- De ruimte: Planeten, sterren en meteoren.

Handvaardigheidstechnieken

- Tekenen en schilderen
- Werken in 2D
- Werken in 3D

Kunst

- Beeldaspecten: Ruimte
- Beeldaspecten: Kleur
- Beeldaspecten: Compositie
- Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Kennis van belangrijke kunstenaars en kunststromingen.
- Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Rembrandt van Rijn
- Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Canon: Vincent van Gogh
- Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Architectuur en design

Theater en dans

- Theater maken: De leerling kan op basis van een zelfgemaakt of bestaand verhaal een voorstelling maken en dit in de les of voor een (on)bekend publiek presenteren
- Theater maken: Intonatie, dictie en articulatie toepassen.
- Theater maken: Een actieve rol spelen in een monoloog, dialogen en polylogen.
- Theater maken: Een voorstelling opbouwen met aandacht voor rollen/rolopbouw, samenspel, regie en vormgeving.
- Theater maken: Samenspel: inspelen en reageren op elkaar in spel.

Muziekatelier

Liedjes:

- Ik ben een echte kunstenaar, Dirk Scheele:
<https://www.youtube.com/watch?v=R2baCkSysi4>
- Schilder, Juf Janneke:
<https://www.jufjanneke.nl/Project%20Kunst%20met%20Pasen/Microsoft%20Word%20-%20liedje%20schilder.pdf>
- 3 kunstenaars, Juf Janneke:
<https://www.jufjanneke.nl/Project%20kunst%20in%20de%20klas/drie%20kunstenaars%20gingen%20naar%20het%20museum.pdf>
- Kleurenliedje, Onderwijscadeau: <https://www.youtube.com/watch?v=zxN8F2e7fOk>
- Kunst, Koekeloere: <https://schooltv.nl/video/kunst-liedje-uit-koekeloere/>
- Het kleurenlied, Plzier: https://www.youtube.com/watch?v=NVozrb_5jUY
- De mooiste kleur, Toontje Hoger: <https://www.youtube.com/watch?v=Uw6MJybG4No>
- Engels: The colours of the rainbow, Blink Engels:
<https://www.youtube.com/watch?v=WYTcreUN6Gc>

Lesideeën:

- Houd tijdens het zingen een voorwerp omhoog met de kleur waarover wordt gezongen.
- Vertaal muziek naar een tekening: Verdeel een vel papier in vier vlakken. Laat verschillende muziekfragmenten horen en de kinderen mogen hierbij tekenen wat ze voelen bij dit fragment: blij, droevig, eng, boos, etc.
- Plak gekleurde stickers op een xylofoon of piano. Laat de kinderen melodieën naspelen door op de juiste kleuren te slaan of te drukken.

Sociale vaardighedenatelier

Bekijk het volgende filmpje van Pim en Pom over het schilderij 'Korenveld met kraaien' van Vincent van Gogh: <https://schooltv.nl/video/de-avonturen-van-pim-pom-in-het-museum-in-het-koren/#q=trefwoord%3A%22Vincent%20van%20Gogh%22>.

Pim wil graag spelen in het koren. Maar alle kraaien en de wind maken Pom zo bang dat hij het niet meer leuk vindt. Daarom besluit Pim maar om te stoppen. Hierbij draait het om grenzen aangeven, vriendschap en vertrouwen.

Werkvormen:

- Hoe dichtbij mag iemand komen? Laat twee kinderen steeds een stap dichtter naar elkaar toe zetten. Vraag na iedere stap hoe ze zich voelen en stop als iemand het niet meer fijn vindt. Zeg dan "Stop, tot hier" of "Stop, ik vind het niet meer leuk".
- Maak afspraken over het aangeven van grenzen. Spreek bijvoorbeeld af wat je zegt als je het niet meer leuk vindt.
- Vind elkaar. Verdeel de klas in tweetallen. Een tweetal begint. De een doet een blinddoek voor en staat aan de ene kant van de klas. De ander gaat op een andere plek in de klas staan. Door middel van het geven van mondelinge aanwijzingen volgt de ander zijn/haar stem en kan zo zijn/haar maatje weer terugvinden. Wissel vervolgens van beurt. Bespreek na hoe de kinderen het vonden.
- Speel situaties uit waarbij de kinderen hun grenzen moeten aangeven, bijvoorbeeld als er sprake is van pesten.
- Het herkennen van een ja, nee en twijfelgevoel. De kinderen moeten kiezen bij welk gevoel ze een situatie vinden passen. Bij 'ijsjes eten in de zomer' zal het grootste gedeelte waarschijnlijk naar het ja-gevoel rennen. Een ander voorbeeld is 'een tante die je iets te hard in je wangen knijpt'. Wat vinden de kinderen daarvan?
- Blindelings vertrouwen: De kinderen werken in tweetallen. Eén kind heeft de ogen dicht. De ander leidt dit kind door het lokaal, zonder het kind ergens tegenaan te laten botsen. De kinderen mogen elkaar aan één hand vasthouden en er niet bij praten. Daarna wisselen ze. Vonden ze het prettig om met hun ogen dicht te lopen? Wat vonden ze lastig?
Variatie: In plaats van vasthouden en niet praten mogen de kinderen nu alleen maar praten en elkaar niet vasthouden. Hoe gaat dat?

Deelthema 1 Beroemde kunstenaars

Verhalend ontwerp

Laat een filmpje zien van Pim en Pom, 'Winterlandschap met schaatsers' van Avercamp:
<https://schooltv.nl/video/de-avonturen-van-pim-pom-in-het-museum-schaatsen/#q=pim%20en%20pom>.

Het baasje van Pim en Pom gaat een paar weken op reis en ze heeft gevraagd of Pim en Pom hier mogen blijven in te tussentijd. Terwijl Pim en Pom hier zijn bekijken ze allerlei verschillende kunstwerken met de kinderen. Ook gaan ze zelf kunstwerken maken!

Tips:

- Zorg voor twee knuffels of handpoppen om Pim en Pom mee te spelen.
- Voor ieder begeleid atelier zijn er afbeeldingen met Pim & Pom voor inspiratie deel 1 (bijlage 1). Laat de afbeelding zien en doe hier een see, think, wonder bij. Wat zien de kinderen?
- Pim en Pom zijn twee katjes die graag met hun mevrouw naar schilderijen kijken. Terwijl hun mevrouw de schilderijen naschildert nemen Pim en Pom een kijkje in de schilderijen. Er zijn een aantal filmpjes van Pim en Pom verwerkt in dit boekje maar er zijn er nog veel meer. De filmpjes duren 5 minuten en zijn ook leuk om tussendoor te kijken. Bekijk deze link voor de volledige afspeellijst:

<https://schooltv.nl/programma/de-avonturen-van-pim-pom-in-het-museum/>.

Thema-/thuisatelier

Inrichting en materialen:

- Verkleedkleden
- Tafel
- Servies
- Eetgerei
- Boerderijdieren
- Hekken voor weilanden
- Overall
- Harken
- Bezems
- Stro
- Kunstgras of een groen kleed
- Ezel
- Overall
- Verf
- Pallet
- Kwasten

Spelideeën:

- Richt de hoek in als een schilderij. Bijvoorbeeld een eetkamer voor 'Het laatste avondmaal' van Leonardo da Vinci of een boerderij voor 'De Stier van Paulus Potter.

Kleuteruniversiteit

Marieke Vinken

- Richt de hoek in als een schildersatelier.

Kleuteridee

Spelscript

Pim en Pom gaan met Luuk (of Floor) naar het museum. Ze willen hier graag 'Het laatste avondmaal' van Leonardo da Vinci bekijken. Wat een mooi schilderij! Er is zo veel te zien. Het drietal neemt natuurlijk ook een kijkje in het schilderij zelf. Maar als ze er zijn, blijkt dat het schilderij nog niet klaar is. Oh nee! Wat nu? Luuk gaat alvast de tafel dekken. Hij pakt het servies en legt bestek neer. Ook legt hij alvast wat eten op tafel: brood en fruit. Oh, en de wijnbekers niet te vergeten! Als alles klaar staat op de tafel, zoekt Luuk nog een aantal stoelen waar de mensen op kunnen zitten. Luuk is net op tijd klaar! Daar komen de eerste mensen. Pim en Pom zetten iedereen op de goede plek. Iedereen klaar? Schilderen maar! Pim, Pom en Luuk maken een prachtige versie van 'Het laatste avondmaal'. Als het schilderij af is, hebben ze wel trek gekregen. Ze eten nog een hapje mee voordat ze weer naar huis gaan.

Dit spelscript kan ook voor andere schilderijen worden gemaakt. Een leuke setting voor de kinderen is bij het eten, zoals in 'Het laatste avondmaal' van Leonardo da Vinci. Maar ook 'De Aardappeleters' van Vincent van Gogh zou hier goed kunnen passen. Voor een setting die eventueel meer gebonden is aan de lente zou je het schilderij 'De Stier' van Paulus Potter kunnen nemen. Op dit schilderij staan allerlei dieren en dit kan gekoppeld worden aan een boerderij. Er is eventueel ook een Pim en Pom filmpje over: <https://schooltv.nl/video/de-avonturen-van-pim-pom-in-het-museum-de-redding/>.

Pim

Pom

Luuk

OF

Floor

Pim en Pom gaan samen
met Luuk naar het
museum.

Ze bekijken het
schilderij 'Het laatste
avondmaal'.

Pim en Pom zetten
iedereen op hun plek
voor het schilderij.

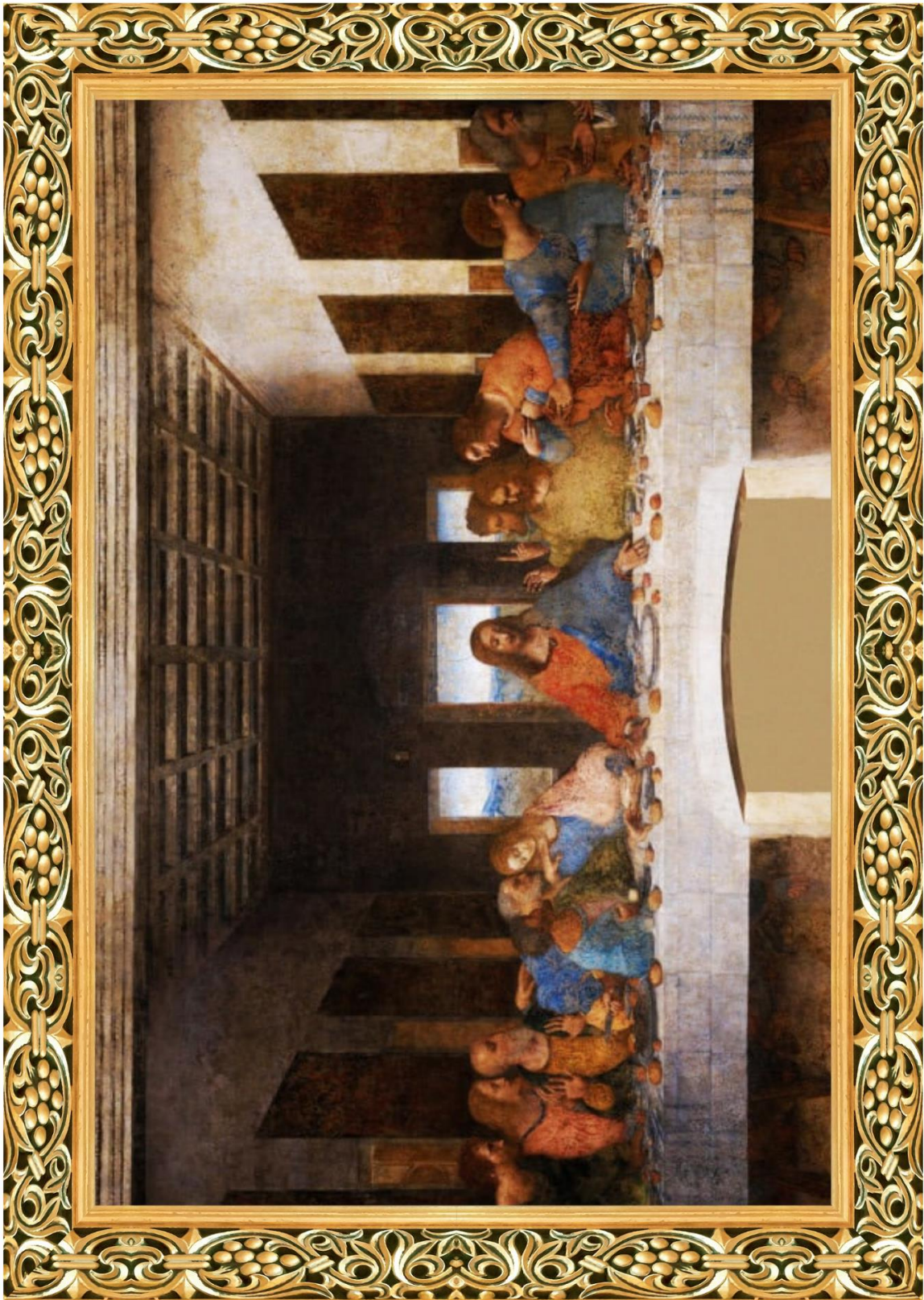
Maar er staat nog niks!
Luuk dekt snel de tafel
en verzamelt stoelen.

Met zijn drieën
schilderen ze 'Het
laatste avondmaal' na.

Als het schilderij af
is, eten ze nog een
hapje mee.

Bouwatelier

Inrichting en materialen:

- Gekleurde blokken
- Lego
- Duplo
- Kapla
- Poppetjes
- Klei
- Foto's van schilderijen, de wereldwonderen en beelden om na te bouwen

Spelideeën:

- Bouw een schilderij na aan de hand van een afbeelding. Bijvoorbeeld 'Victory Boogie Woogie' van Piet Mondriaan.
- Beroemde gebouwen nabouwen, zoals het Colosseum, Pyramides of de toren van Pisa.

Kleuteridee

- Beelden namaken. Leg afbeeldingen neer als voorbeelden. Bijvoorbeeld het Vrijheidsbeeld, Manneke Pis of Christus de Verlosser.

Begeleid bouwatelier

Onderwerpen en kerndoelen

- Handvaardigheidstechnieken
 - Tekenen en schilderen (afhankelijk van materiaal dat wordt gebruikt)
- Kunst
 - Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Kennis van belangrijke kunstenaars en kunststromingen
 - Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Architectuur en design

Inspiratie deel 1

Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen, kan ook in grote kring voor de hele groep.

- Bekijk de afbeelding uit bijlage 1 voor dit atelier met Pim en Pom. Doe hier een see, think, wonder mee.

Deelthema 1 Begeleid Bouwatelier
 Rood-Blauwe stoel, Gerrit Rietveld

- Bekijk met de leerlingen een aantal afbeeldingen uit de lesbrief over De Stijl (de schilderijen en de stoel): <https://www.123lesidee.nl/files/DeStijlenGerritRietveld-1900-1950.pdf>. Wat valt ze op? Welke kleuren zien ze? Welke vormen herkennen ze?

Inspiratie deel 2

Nieuwe kennis aanbieden, kan ook in grote kring voor de hele groep.

(filmpje, verhaal, experiment, excursie: eventueel in de grote kring)

- Bekijk het filmpje Ode aan de stoel van De Boterhamshow (de tekst van het liedje staat in de beschrijving): <https://schooltv.nl/video/ode-aan-de-stoel-liedje-uit-de-boterhamshow/#q=stoel>
- Bekijk het filmpje Een stoel knutselen met Flip de Beer: <https://schooltv.nl/video/een-stoel-knutselen-met-flip-de-beer/#q=trefwoord%3A%22stoel%22>

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2:

(hoe verwerk je meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan).

- Laat de kinderen zoveel mogelijk verschillende soorten stoelen verzamelen. Wat zijn de verschillen en de overeenkomsten tussen de verschillende stoelen? Bijvoorbeeld: verschil in grootte, kleur, materiaal. Laat de leerlingen de stoelen sorteren. Bijvoorbeeld op kleur of lengte.
- Uit welke onderdelen bestaat een stoel? (Woordenschat)

Activiteiten

Wat gaan de kinderen doen? Hoe differentieer je de opdracht gekoppeld aan de niveaus van de leerlijn?

- Bouw een eigen stoel, geïnspireerd door De Stijl. Gebruik hiervoor blokken, Lego, Kapla, Duplo of karton en Makedo.
 Je kunt ook een kleinere stoel maken zoals in het filmpje van Flip de Beer. In dat geval zou je ook andere materialen kunnen gebruiken, zoals piepschuim, ijsstokjes of hout. Als de stoel af is, kan deze beschilderd worden geïnspireerd door De Stijl.

Extra

- Maak voor je begint met het bouwen van je stoel een tekening van hoe je wilt dat de stoel eruit gaat zien. Bouw de stoel van de tekening na.
- Groep 3: Schrijf of stempel bij je kunstwerk een informatief bordje zoals in een museum.

Leerlijn:

Taal:

1. Denkbubbelvragen:
Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen stoelen in de ruimte? (Verbanden leggen)
Hoe ziet jouw stoel er uit? (Creatief denken)
2. Woordenschat: stoel, rood, wit, zwart, blauw, geel, rugleuning, De Stijl, etc.

Leerlijn: Meten en meetkunde – Ruimtelijke oriëntatie

Niveau 1: Ik kan de basisvormen benoemen.

Niveau 2: Ik kan bouwwerken nabouwen aan de hand van een werkplan.

Niveau 3/groep 3: Ik ontwerp mijn eigen stoel door een schets te maken, waarbij ik let op stevigheid en grootte.

Leerlijn: Meten en meetkunde – Logisch denken

Niveau 1: Ik kan de stoelen ordenen.

Niveau 2: Ik kan de stoelen ordenen op één criteria, zoals kleur, alle stoelen hebben een rugleuning, 3 poten, materiaal etc.

Niveau 3/groep 3: Ik kan de stoelen ordenen op twee criteria, zoals kleur, alle stoelen hebben een rugleuning, 3 poten, materiaal etc.

Leerlijn: Kleine motoriek / Beginnende geletterdheid

Niveau 1: Ik stempel een paar woorden na van de leerkracht over mijn kunstwerk.

Niveau 2: Ik stempel een zin na van de leerkracht over mijn kunstwerk.

Niveau 3: Ik schrijf een zin over mijn kunstwerk.

Groep 3: Ik schrijf meerdere zinnen over mijn kunstwerk.

Kunstatelier

Inrichting en materialen:

- Loose parts (zoals dopjes, stokjes, knopen, steentjes, diamantjes, etc.)
- Natuurlijke materialen (zoals bladeren, eikels, takjes, dennenappels, etc.)
- Lijm
- Krijt
- Potloden
- Papier
- Verf

Spelideeën:

- Maak een kunstwerk van loose parts.

Tinkerlab.com

- Verf met behulp van natuurlijke materialen, zoals bladeren, eikels en takjes.
- Schilderen als Michelangelo. Plak een vel papier aan de onderkant van de tafels. Laat de kinderen op hun rug schilderen. Zo schilderde Michelangelo ook de Sixtijnse kapel.
- Schilder met je mond of voeten in plaats van handen.
- Lijmtekenen. Maak met lijm een patroon op een zwart vel. Vul vervolgens met krijt de vlakken tussen de lijfstrepen in.

Kitchentableclassroom.com

Zart art

- Rol een grote rol papier uit over de vloer van het klaslokaal en laat alle kinderen op deze rol tekenen/schilderen.
- Maak symmetrische kunst door een kant van een vel papier te beschilderen en dit vervolgens dubbel te vouwen.

All things heart and home

Begeleid kunstatelier

Onderwerpen en kerndoelen

- Aardrijkskunde
 - De ruimte: Planeten, sterren en meteoren.
- Handvaardigheidstechnieken
 - Tekenen en schilderen (afhankelijk van materiaal dat wordt gebruikt)
 - Werken in 2D (afhankelijk van materiaal dat wordt gebruikt)
- Kunst
 - Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Kennis van belangrijke kunstenaars en kunststromingen.
 - Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Canon: Vincent van Gogh

Inspiratie deel 1

Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen, kan ook in grote kring voor de hele groep.

- Bekijk de afbeelding uit bijlage 1 voor dit atelier met Pim en Pom. Doe hier een see, think, wonder mee.

Deelthema 1 Begeleid Kunstatelier
De Sterrennacht, Vincent van Gogh

- Bekijk met de kinderen de Sterrennacht van Vincent van Gogh. Wat zien ze allemaal in het schilderij? Welke kleuren heeft Vincent gebruikt? Vinden ze het schilderij mooi? Waarom wel of niet?

- Ga met de leerlingen in een kring zitten. Laat vijf knickers zien. Wie denkt dat er meer sterren zijn dan die knickers? Tel de knickers en leg ze in een vaas. Vertel dat er meer dan vijf sterren zijn. Zijn er meer sterren dan leerlingen in de klas? Tel het aantal leerlingen en leg net zoveel knickers als leerlingen in de tweede vaas. Vertel dat er meer sterren dan leerlingen in de klas zijn. Vul nu de derde vaas tot de rand toe met knickers. Denken de leerlingen dat er meer sterren zijn dan er in de derde vaas passen? Vertel dat er zo veel sterren zijn dat er computers voor nodig zijn om te tellen hoeveel het er zijn.
- Vraag: 'Hebben jullie wel eens sterren gezien? Hoe zagen die eruit? Waren het er veel? Geven sterren licht? Wanneer zie je meestal sterren? Is de zon ook een ster?' Vertel dat je sterren 's nachts het best kunt zien. Sterren geven licht. De zon is ook een ster. De zon geeft zoveel licht dat we overdag licht hebben. Dan kunnen we de andere sterren niet zien.

Inspiratie deel 2

Nieuwe kennis aanbieden, kan ook in grote kring voor de hele groep.

(filmpje, verhaal, experiment, excursie: eventueel in de grote kring)

- Bekijk het filmpje Vincent van Gogh van Huisje Boompje Beestje:
<https://schooltv.nl/video/huisje-boompje-beestje-vincent-van-gogh/#q=van%20gogh>
- Lees het prentenboek Vincent en de zonnebloemen van Barbara Stok.

- Bekijk het filmpje Een les over het heelal van Wijze Varen:
<https://schooltv.nl/video/een-les-over-het-heelal-van-wijze-varen/#q=trefwoord%3A%22ster%22>

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2:

(hoe verwerk je meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan).

- Laat verschillende plaatjes van schilderijen zien. Welke schilderijen heeft Van Gogh geschilderd en welke niet?
- Hang een aantal afbeeldingen van schilderijen van Van Gogh in het lokaal. Beschrijf een van de schilderijen. De kinderen lopen naar het goede schilderij.

Activiteiten

Wat gaan de kinderen doen? Hoe differentieer je de opdracht gekoppeld aan de niveaus van de leerlijn?

- Schilder De Sterrennacht van Vincent van Gogh na met vingerverf of acrylverf.
- Knutsel je eigen sterrenhemel: <https://schooltv.nl/video/maak-je-eigen-sterrenhemel-van-vincent-van-gogh-knutselen-met-een-melkpak-verf-en-lichtjes/#q=van%20gogh>

Extra:

- Groep 3: Schrijf of stempel bij je kunstwerk een informatief bordje zoals in een museum.

Leerlijn:

Taal:

1. Denkbubbelvragen:
Wat zie je in het schilderij van Van Gogh? (Onthouden en begrijpen)
Wat vind je van het schilderij? (Waardebepaling)
2. Woordenschat: sterrennacht, sterrenhemel, ster, verf, etc.

Leerlijn: Getallen – Getalbegrip

Niveau 1: Ik kan synchroon tellen tot 5.
Niveau 2: Ik kan synchroon tellen tot 12.
Niveau 3: Ik kan synchroon tellen tot 20.
Groep 3: Ik kan op- en aftrekken tot en met 10.

Leerlijn: Meten en meetkunde – Ruimtelijk inzicht.

Niveau 1: Ik herken in het schilderij de begrippen naast, boven, onder.
Niveau 2: Ik pas de begrippen naast, boven, onder ook in andere situaties toe.
Niveau 3: Ik weet wat links, rechts, tegenover, tussen is.
Groep 3: Ik pas de begrippen voorste en achterste toe.

Leerlijn: Fijne/kleine motoriek / Tekenontwikkeling

Niveau 1: Ik kan vingerverven vanuit mijn schouder/ellenboog. Ik kan cirkels maken.
Niveau 2: Ik kan schilderen met een kwast en kleur daarmee de vormen in.
Niveau 3/groep 3: Ik heb de juiste pengreep. Ik voeg fijne details toe met een penseel.

Begeleid kunstatelier

Onderwerpen en kerndoelen

- Handvaardigheidstechnieken
 - Tekenen en schilderen (afhankelijk van materiaal dat wordt gebruikt)
 - Werken in 3D (afhankelijk van materiaal dat wordt gebruikt)
- Kunst
 - Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Kennis van belangrijke kunstenaars en kunststromingen.

Inspiratie deel 1

Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen, kan ook in grote kring voor de hele groep.

- Bekijk de afbeelding uit bijlage 1 voor dit atelier met Pim en Pom. Doe hier een see, think, wonder mee.

Deelthema 1 Begeleid Kunstatelier
Vogelbeeld, Niki de Saint Phalle

- Laat afbeeldingen zien van het werk van Niki de Saint Phalle. Laat de kinderen vertellen wat ze zien en laat ze de afbeeldingen ordenen op meest/minst mooi.

Inspiratie deel 2

Nieuwe kennis aanbieden, kan ook in grote kring voor de hele groep.

(filmpje, verhaal, experiment, excursie: eventueel in de grote kring)

- Laat in de kring zien hoe je de beelden van Niki na kan maken met klei. De kinderen kunnen meedenken en geven tips.

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2:

(hoe verwerk je meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan).

- Benoem de verschillende kleuren die te zien zijn in de kunstwerken van Niki de Saint Phalle.
- Hang de kleuren op en ren naar de juiste kleur.
- Ga in de klas op zoek naar voorwerpen van een kleur.
- Sorteert voorwerpen van kleur in dezelfde hoepels.

Activiteiten

Wat gaan de kinderen doen? Hoe differentieer je de opdracht gekoppeld aan de niveaus van de leerlijn?

- De kinderen maken met klei een beeldje en beschilderen dit in dezelfde stijl.

Extra:

- Meng de vier kleuren die te zien zijn in de kunstwerken van Niki de Saint Phalle. Welke kleuren ontstaan er? Beschilder het beeldje in de gemengde kleuren.
- Groep 3: Schrijf of stempel bij je kunstwerk een informatief bordje zoals in een museum.

Leerlijn:

Taal:

1. Denkbubbelvragen:
 Wat zie je in de beelden? (Onthouden en begrijpen)
 Wat vind je van de beelden? (Waardebepaling)
 Hoe ziet jouw beeldje er uit? (Creatief denken)
2. Woordenschat: boetseren, klei, beeld, etc.

Leerlijn: Meten en meetkunde – Logisch denken

Niveau 1: Ik kan de beelden ordenen van groot naar klein.

Niveau 2: Ik kan de beelden ordenen op één criteria, zoals kleur, materiaal, mooi/ minder mooi, etc.

Niveau 3/groep 3: Ik kan de stoelen ordenen op twee criteria, zoals kleur, materiaal, mooi/minder mooi, etc.

Leerlijn: Fijne/kleine motoriek / Tekenontwikkeling

Niveau 1: Ik experimenteer met klei.

Niveau 2: Ik kan een beeldje maken met klei.

Niveau 3/groep 3: Ik voeg fijne details toe met een gereedschap.

Ontdekatelier

Inrichting en materialen:

- Opberg box
- Plexiglas plaat
- Gezeefd zand
- Verf
- Witte bloemen
- Ecoline

Spelideeën:

- De Zandtovenaar. Leg een (zak)lamp in een opberg box en leg op deze box een plaat plexiglas. Leg boven op het plexiglas gezeefd zand.

Kleuteridee.nl

- Kleuren mengen. Maak een stapel kaartjes met allerlei kleuren. Trek twee kaartjes van het stapeltje, bijv. rood en geel. Wat gebeurt er als je deze kleuren mengt. Een stap extra is om te kijken wat er gebeurt als er een derde kleur aan wordt toegevoegd, bijvoorbeeld zwart of wit.
- Zet witte bloemen in gekleurde ecoline. Wat gebeurt er?

Begeleid ontdekatelier

Onderwerpen en kerndoelen

- Kunst
 - Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Kennis van belangrijke kunstenaars en kunststromingen
 - Beeldaspecten: Ruimte
 - Beeldaspecten: Compositie

Inspiratie deel 1

Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen, kan ook in grote kring voor de hele groep.

- Bekijk de afbeelding uit bijlage 1 voor dit atelier met Pim en Pom. Doe hier een see, think, wonder mee.

Deelthema 1 Begeleid Ontdekatelier
Het meisje met de parel,
Johannes Vermeer

- Neem een juwelendoosje mee met een 'parel'. De katjes hebben iets heel bijzonders gevonden! Weet je waar parels vandaan komen?
- 'Het meisje met de Parel' is een portret. Wat is een portret eigenlijk?

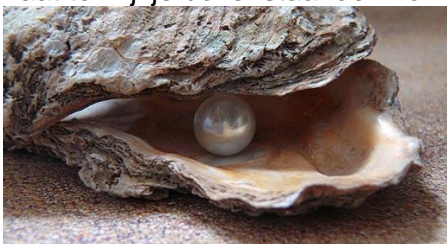
Inspiratie deel 2

Nieuwe kennis aanbieden, kan ook in grote kring voor de hele groep.

(filmpje, verhaal, experiment, excursie: eventueel in de grote kring)

- Bekijk het filmpje De parel over Het meisje met de Parel van Johannes Vermeer: <https://schooltv.nl/video/de-avonturen-van-pim-pom-in-het-museum-de-parel/>.
- Vertel wat een portret is: een portret is een afbeelding van een gezicht. Dit kan een foto zijn, maar ook een tekening, schilderij of een beeldhouwwerk. Soms is het een afbeelding van een persoon, soms van een groep. Dat noem je een groepsportret.
- Waar komen parels eigenlijk vandaan? Om te kunnen begrijpen waar parels vandaan komen, moeten de kinderen eerst weten wat een oester is. Dat is een weekdier dat leeft in een schelp. Soms komt er iets de schelp in. Denk bij- voorbeeld aan een zandkorreltje. Als dat gebeurt, komt de oester in actie om zichzelf te beschermen. Hij maakt kleine laagjes parelmoer aan de binnenkant van zijn schelp. Al die laagjes vormen uiteindelijk een glanzend bolletje. Een parel! Echte parels zijn dus zeldzaam en daarom erg duur!

Laat terwijl je bovenstaande informatie uitlegt een afbeelding van een oester zien.

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2:

(hoe verwerk je meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan).

- Laat verschillende afbeeldingen zien van schilderijen. Laat de kinderen welke schilderijen een (groeps)portret zijn. Laat bijvoorbeeld De Nachtwacht zien, dit is een groepsportret.
- Parels tellen. Ieder groepje krijgt een potje met nepparels of knikkers. Noem een getal en de kinderen moeten dit aantal knikkers pakken.
Extra: Parels splitsen. Zet drie glazen potten neer: twee lege en één met knikkers/nepparels. Laat een leerling een getal tussen de 2 en 10, bijvoorbeeld 8 (of 2 en 20 voor de oudere kinderen). Laat een andere leerling dit getal splitsen, door in het ene potje bijvoorbeeld 3 knikkers te doen, in het andere 5 (of 4 en 4, 7 en 1, 6 en 2, etc.). Wissel van beurt.

Activiteiten

Wat gaan de kinderen doen? Hoe differentieer je de opdracht gekoppeld aan de niveaus van de leerlijn?

- Laat de kinderen 'Het meisje met de Parel' naschilderen met behulp van knikkers.
- Laat de kinderen elkaars portret schilderen of laat ze een zelfportret schilderen met behulp van een spiegel. Geef kinderen eisen die je wilt zien: oren, ogen, mond, neus.

Extra:

- Maak een lijst voor het schilderij, bijvoorbeeld door deze te beplakken met knikkers.
- Stempel of schrijf eigenschappen of dingen die de kinderen leuk vinden bij hun eigen portretten.
- Groep 3: Schrijf of stempel bij je kunstwerk een informatief bordje zoals in een museum.

Leerlijn:

Taal:

1. Denkbubbelvragen:
Waar komen parels vandaan? (Onderzoeken)
Wat is een portret? (Onderzoeken)
Hoe schilder ik met knikkers? (Creatief denken)
2. Woordenschat: parel, portret, groepsportret, oester, etc.

Leerlijn: Lichaamsoriëntatie

Niveau 1: Ik wijs de belangrijkste gezichtskenmerken aan: hoofd, mond, ogen, oren.

Niveau 2: Ik wijs de belangrijkste gezichtskenmerken aan bij mijzelf: hoofd, mond, ogen, oren.

Niveau 3/groep 3: Ik laat de belangrijkste gezichtskenmerken terugkomen in een schilderij of tekening: hoofd, mond, ogen, oren, neus.

Leerlijn: Visuele waarneming

Niveau 1: Ik som op wat ik in een afbeelding zie.

Niveau 2: Ik onderscheid duidelijke verschillen tussen afbeeldingen: portret of geen portret.

Niveau 3/groep 3: Ik onderscheid duidelijke verschillen tussen afbeeldingen: portret, groepsportret of geen portret.

Leerlijn: Fijne/kleine motoriek / Tekenontwikkeling

Niveau 1: Ik kan vingerverven vanuit de schouder en elleboog.

Niveau 2: Ik kan schilderen met een kwast.

Niveau 3/groep 3: Ik heb de juiste pengreep. Ik voeg fijne details toe met een kwast.

Leerlijn: Logisch denken / Beginnende gecijferdheid

Niveau 1: Ik kan tot 5 tellen en ik verdeel hoeveelheden gelijk en ongelijk.

Niveau 2: Ik kan tot 10 tellen en ik verdeel hoeveelheden gelijk. Bijvoorbeeld 6 verdelen in 3 en 3.

Niveau 3/groep 3: Ik kan tot 20 tellen en ik verdeel hoeveelheden gelijk. Bijvoorbeeld 14 verdelen in 7 en 7.

Puzzelatelier

Inrichting en materialen:

- Kralenplank
- Schilderijen in puzzelstukken geknipt
- Vormen in verschillende kleuren en maten (vierkanten, rondjes, sterren, etc.)
- Kleurplaat: Tekenen/Schilderen op nummer

Spelideeën:

- Patronen op kralenplank leggen, zoals:
 - Kralenplank Mondriaan:
<https://www.jufjanneke.nl/Project%20kunst%20in%20de%20klas/Kralenplank%20Mondriaan.pdf>
 - Kralenplank verfpalet:
<https://www.jufjanneke.nl/Project%20kunst%20in%20de%20klas/Kralenplank%20verfpalet.pdf>
 - Kralenplank Keith Haring:
<https://www.jufjanneke.nl/Project%20kunst%20in%20de%20klas/Kralenplank%20Keith%20Haring.pdf>
- Puzzels van schilderijen oplossen.
- Sorteert vormen op vorm, kleur of grootte.
- Tekenen of schilderen op nummer.

ICT-atelier

Inrichting en materialen:

- Kralenplank
- Beebot
- Vellen papier in verschillende kleuren (2 sets)

Spelideeën:

- Kraak de code kaarten:
 - Schilderij:
https://www.ictjuffie.nl/.cm4all/uproc.php/0/Coderen/het%20schilderij.pdf?cdp=a&_id=17e92b70ce8
 - Pallet:
https://www.ictjuffie.nl/.cm4all/uproc.php/0/Coderen/Het%20pallet.pdf?cdp=a&_id=17e92b710d0
 - Regenboog:
https://www.ictjuffie.nl/.cm4all/uproc.php/0/Coderen/De%20regenboog.pdf?cdp=a&_id=17e92b75b08
- Beebot kaarten:
 - Kaarten theater:
https://www.ictjuffie.nl/.cm4all/uproc.php/0/BeeBot/BeeBot%20Kaarten%20theater.pdf?_id=17a24433c40&cdp=a
 Opdrachtkaart:
https://www.ictjuffie.nl/.cm4all/uproc.php/0/BeeBot/BeeBot%20Opdrachtkaarten%20theater.pdf?_id=17a24433470&cdp=a
 - Kaarten kunst:
https://www.ictjuffie.nl/.cm4all/uproc.php/0/BeeBot/BeeBot%20Kaarten%20kunst.pdf?_id=170a73e9770&cdp=a
 Opdrachtenkaart:
https://www.ictjuffie.nl/.cm4all/uproc.php/0/BeeBot/BeeBot%20Opdrachtkaarten%20Kunst.pdf?_id=170cad32868&cdp=a
- Codeer voor elkaar een kleurencode. Hoeveel kleuren kan je achter elkaar onthouden?

Buiten-/ beweegatelier

Inrichting en materialen:

- Schildermateriaal
- Bladeren
- Krijt
- Mat
- Modder en water
- Papier

Spelideeën:

- Laat de kinderen buiten schilderen.
- Maak een kleurenwaaier van bladeren.

Bron: Sjaloom dalfsen

- Overloopspel: Aan twee kanten van het plein zijn strepen gemaakt. De kunstenaar staat in het midden. Deze noemt een kleur en iedereen die dezelfde kleur in de kleren heeft, mag naar de overkant rennen. De kunstenaar probeert de kleuren te vangen door de kinderen te tikken.
- De kunstenaar en de kleuren: In het midden van het schoolplein ligt een vierkante mat, dat is het schilderij. In de vier hoeken liggen ook matten. Elke mat vertegenwoordigt een kleur. Als de kunstenaar een kleur roept, gaan deze kinderen om het schilderij heen rennen. Roept de kunstenaar ik ga schilderen, dan probeert hij de kleuren te tikken. Ben je getikt dan ga je op het schilderij zitten.
- Schilderen met modder en water. Dit kan ook binnen.

Bron: De Vlinderklas

- Papierestafette: De kunstenaar heeft papier nodig. Wie brengt het papier zo snel mogelijk naar de andere kant? Gebruik de breedte van het lokaal en geef elk kind twee vellen papier. Op een vel gaan ze staan. Ze leggen het tweede vel voor hen neer en gaan dan daar op staan. Vervolgens pakken ze het andere papier weer en leggen die voor hen neer, zo komen ze vooruit naar de andere kant van het lokaal. Wie komt er als eerste aan?
- Maak de Sagrada Familia na van modder en zand.
- Wie ben ik? Met Keith Haring poses

Bron: Eline Meeuw

Leesatelier

De stip, Peter H. Reynolds

Floor denkt dat ze niet kan tekenen, maar als de juf haar leert beginnen met een stip, merkt ze dat ze veel meer kan dan ze dacht. Prentenboek met in zachte tinten ingekleurde pentekeningen. Vanaf ca. 5 jaar.

De krytjes staken!, Drew Daywalt

Als Teun een tekening wil maken, ontdekt hij dat al zijn twaalf kleurkrijtjes hem een brief hebben geschreven. Grijs is uitgeput, wit voelt zich overbodig en oranje en geel maken ruzie over de kleur van de zon. Prentenboek met handgeschreven brieven en grappige kleurenillustraties. Vanaf ca. 5 jaar.

Paultje en het paarse krijtje, Crockett Johnson

Paultje creëert met zijn paarse krijtje enkele lijnen waardoor hij 's nachts allerlei avonturen beleeft, maar ten slotte weer vredig dromend in zijn bedje belandt. Prentenboek met eenvoudige tekeningen in voornamelijk paarse lijnen. Vanaf ca. 4 jaar.

Pim & Pom in het Rijksmuseum op zoek naar de Gouden Leeuw

Pim en Pom gaan in het Rijksmuseum van Amsterdam op zoek naar de Gouden Leeuw. Ga mee en maak kennis met de dieren die op bekende kunstwerken te zien zijn. Met collageachtige kleurenillustraties. Vanaf ca. 4 t/m 6 jaar.

Nijntje x Rembrandt, Dick Bruna

Kijk goed naar de schilderijen van Rembrandt en vergelijk ze met die van Dick Bruna. Wat valt je op? Kleine uitgave met vragen en paginagrote kleurenillustraties. Vanaf ca. 4 t/m 6 jaar.

Keepvogel en Kijkvogel, Wouter van Reek

Keepvogel zoekt, net als de schilder Mondriaan, naar de nieuwe toekomst. Maar hoe ziet die eruit? Prentenboek met paginagrote kleurenafbeeldingen van het werk van Mondriaan. Voorlezen vanaf ca. 6 jaar.

Nadir en Zenith in de wereld van Escher, Wouter van Reek

Nadir en Zenith komen terecht in de verwarrende labyrinten en trappenstelsels van meneer Escher. In zijn wereld is alles anders dan het lijkt. En Nadir en Zenith doen niets liever dan dingen ontdekken die niet bestaan! Groot prentenboek met kleurenillustraties over het werk van de grafische kunstenaar Escher. Vanaf ca. 6 t/m 8 jaar.

Maurits Muis, Dieter Schubert en Ingrid Schubert

Maurits Muis ontdekt dat het schilderij met zijn geliefde meisje met de parel is gestolen! Samen met dieren uit andere schilderijen gaat hij op zoek naar de dief. Prentenboek met kleurenillustraties van o.a. het Mauritshuis en enige beroemde werken. Vanaf ca. 4 jaar.

Frida Kahlo, Silvia López

Frida Kahlo was een Mexicaanse kunstenares. Toen ze jong was, kreeg ze een ernstig ongeluk en moest maanden in bed liggen. Ze begon toen met schilderen. Lees van alles over haar leven en schilderijen. Prentenboekje met kleurrijke illustraties. Vanaf ca. 6 jaar.

Sammie en Nele bij Van Gogh, Nelleke de Boorder

Sammie en Nele gaan naar het Van Gogh museum. Daar maken ze kennis met de beroemde schilder en zijn werk, waaronder de Zonnebloemen. Oblong prentenboek met stripachtige kleurenillustraties en tekst op rijm. Vanaf ca. 4 t/m 6 jaar.

Deelthema 2 Het museum

Verhalend ontwerp

Oh nee! Er blijkt een kunstwerk gestolen te zijn hun het museum. Ga samen met Pim en Pom op zoek naar het gestolen schilderij en wie het gestolen heeft.

Tips:

- Zorg voor twee knuffels of handpoppen om Pim en Pom mee te spelen.
- Voor ieder begeleid atelier zijn er afbeeldingen met Pim & Pom voor inspiratie deel 1 (bijlage 1). Laat de afbeelding zien en doe hier een see, think, wonder bij. Wat zien de kinderen?
- Pim en Pom zijn twee katjes die graag met hun mevrouw naar schilderijen kijken. Terwijl hun mevrouw de schilderijen naschildert nemen Pim en Pom een kijkje in de schilderijen. Er zijn een aantal filmpjes van Pim en Pom verwerkt in dit boekje maar er zijn er nog veel meer. De filmpjes duren 5 minuten en zijn ook leuk om tussendoor te kijken. Bekijk deze link voor de volledige afspeellijst:

<https://schooltv.nl/programma/de-avonturen-van-pim-pom-in-het-museum/>.

Thuisatelier

Inrichting en materialen:

- Kunstwerken
- Informatiebordjes
- Kassa
- Toonbank
- Folder
- Plattegrond

Spelideeën:

- Richt de hoek in als een museum.

Kitty de Jong-Klop

Klas van juf Linda Juf Anke

- Maak een speurkaart voor in het museum van voorwerpen die de kinderen moeten zoeken.

Begeleid thema-atelier

Onderwerpen en kerndoelen

- Handvaardigheidstechnieken
 - Tekenen en schilderen (afhankelijk van materiaal dat wordt gebruikt)
- Kunst
 - Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Rembrandt van Rijn
- Theater en dans
 - Theater maken: De leerlingen kan op basis van een zelfgemaakt of bestaand verhaal een voorstelling maken en dit in de les of voor een (on)bekend publiek presenteren.
 - Theater maken: Een voorstelling opbouwen met aandacht voor rollen/rolopbouw, samenspel, regie en vormgeving.
 - Theater maken: Samenspel: inspelen en reageren op elkaar in spel.

Inspiratie deel 1

Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen, kan ook in grote kring voor de hele groep.

- Bekijk de afbeelding uit bijlage 1 voor dit atelier met Pim en Pom. Doe hier een see, think, wonder mee.

Deelthema 2 Begeleid Thema-atelier

De Nachtwacht,
 Rembrandt van Rijn

Inspiratie deel 2

Nieuwe kennis aanbieden, kan ook in grote kring voor de hele groep.
 (filmpje, verhaal, experiment, excursie: eventueel in de grote kring)

- Bekijk het filmpje van Pim & Pom en de Nachtwacht: <https://schooltv.nl/video/de-avonturen-van-pim-pom-in-het-museum-nachtwacht/>. Dit kan ook een ander filmpje zijn of een boek.

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2:

(hoe verwerk je meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan).

- Maak samen met de leerlingen een spelscript aan de hand van bovenstaand filmpje, een eigen gekozen filmpje of een boek.
 Een spelscript is een visueel hulpmiddel voor in het huisatelier. Aan de hand van een verhaal, filmpje of boek worden afbeeldingen gemaakt die in het huisatelier worden opgehangen.
 Stappenplan voor het maken van een spelscript:
 1. Lees een verhaal voor of bedenk samen een verhaal.

2. Vat de verhaalelementen samen in een rij afbeeldingen die de logische volgorde van het verhaal volgen. Teken en bespreek deze samen met de leerlingen of bespreek afbeeldingen die je hebt voorbereid met de leerlingen.
3. Hang de afbeeldingen in de huishoek/themahoek. Zorg voor attributen die ondersteunend zijn aan het verhaal.
4. Zorg voor voldoende speeltijd om tot rijk spel te komen (aangeraden wordt 45 minuten).
5. Neem het spelscript met de leerlingen door en speel een aantal keren mee. Laat het vervolgens los en kijk of de leerlingen het zelf oppikken.

Activiteiten

Wat gaan de kinderen doen? Hoe differentieer je de opdracht gekoppeld aan de niveaus van de leerlijn?

- Laat de kinderen spelen aan de hand van het spelscript.

Leerlijn:

Taal:

1. Denkbubbelvragen:
Wat gebeurt er in het filmpje/het verhaal? (Onthouden en begrijpen)
2. Woordenschat: Nachtwacht, schilderij, museum, Rembrandt van Rijn, etc.

Leerlijn: Spelontwikkeling

Niveau 1: Ik imiteer het spel van anderen.

Niveau 2: Ik kies bewust materiaal en roep spelideeën op.

Niveau 3/groep 3: Ik kom tot een samenhangend spelverhaal met andere kinderen.

Leerlijn: Tekenontwikkeling

Niveau 1: Ik teken voornamelijk nog krabbels. Armen en benen zijn vaak nog aan het hoofd gehecht.

Niveau 2: Ik breng meer details aan in mijn tekening, zoals een deur, raam of schoorsteen of kleding bij mensen. Verhoudingen zijn nog emotioneel bepaald

Niveau 3/groep 3: Ik teken in detail. De verhoudingen zijn kloppend.

Leerlijn: Mondelinge taalontwikkeling

Niveau 1: Ik spreek in zinnen van vier woorden.

Niveau 2: Ik spreek in samengestelde zinnen met een eenvoudige structuur.

Niveau 3/groep 3: Ik verwerk informatie en vertel hier een eigen verhaal mee.

Leerlijn: Beginnende geletterdheid

Niveau 1: Ik speel een voorgelezen verhaal na.

Niveau 2: Ik vertel een verhaal na zonder hulp van illustraties.

Niveau 3: Ik herken en benoem enkele letters.

Groep 3: Ik lees zelf eigen teksten en teksten van anderen.

Begeleid theateratelier

Onderwerpen en kerndoelen

- Handvaardigheidstechnieken
 - Werken in 2D: Fotografie
- Kunst
 - Beeldaspecten: Ruimte
 - Beeldaspecten: Kleur
 - Beeldaspecten: Compositie
 - Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Kennis van belangrijke kunstenaars en kunststromingen.

Inspiratie deel 1

Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen, kan ook in grote kring voor de hele groep.

- Bekijk de afbeelding uit bijlage 1 voor dit atelier met Pim en Pom. Doe hier een see, think, wonder mee.

Deelthema 2 Begeleid Theateratelier
Tableau Vivant van de Nachtwacht

- Laat een Tableau Vivant zien (gemaakt door de leerkrachten). Wat zien de kinderen? Welk schilderij is er nagemaakt? Wat had er nog verbeterd kunnen worden?

Inspiratie deel 2

Nieuwe kennis aanbieden, kan ook in grote kring voor de hele groep.

(filmpje, verhaal, experiment, excursie: eventueel in de grote kring)

- Tableau Vivant betekend levend schilderij. Ze bestaan uit stilstaande, gekostumeerde mensen in een opstelling met decorstukken.

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2:

(hoe verwerk je meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan).

- Leg het goede Tableau Vivant bij het goede schilderij.

- Mix en match met Tableau Vivant's en de bijbehorende schilderijen.

Activiteiten

Wat gaan de kinderen doen? Hoe differentieer je de opdracht gekoppeld aan de niveaus van de leerlijn?

- Maak je eigen Tableau Vivant. Zorg voor verschillende materialen, verkleedkleden en voorbeelden van kunstwerken. De kinderen proberen precies zoals het kunstwerk te staan.

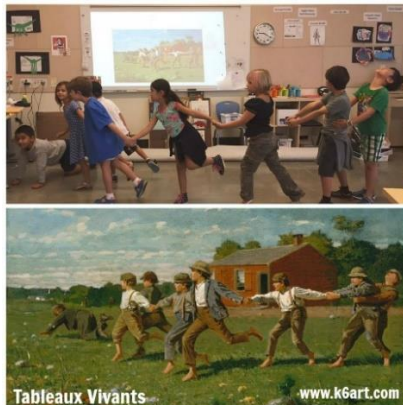
Voorbeelden:

- Keith Haring, 'Five Figures Dancing'.

K6art

- Winslow Homer, 'Snap the whip'.

K6art

- Leonardo Da Vinci, 'Het laatste avondmaal'.

De kleinste kunstgalerij

- Edvard Munch, 'De Schreeuw'.

Academie Gent

Extra:

- Speel een stopdans spel: De kinderen dansen op muziek. Zodra de muziek stopt moet iedereen als een standbeeld blijven staan. Maar niet zomaar een standbeeld, de kinderen krijgen allemaal de opdracht om een bepaald standbeeld te zijn, zo kan men er bijvoorbeeld voor kiezen dat alle kinderen een boos standbeeld moeten zijn zodra de muziek stopt.
- Groep 3: Schrijf of stempel bij je kunstwerk een informatief bordje zoals in een museum.

Leerlijn:

Taal:

1. Denkbubbelvragen:
Welke persoon wil jij zijn? Welk kunstwerk wil jij zijn? (Persoonlijke relevantie)
2. Woordenschat: tableau vivant, levend schilderij, kunstwerk, verkleden, etc.

Leerlijn: Meten en meetkunde – Ruimtelijk inzicht.

Niveau 1: Ik herken in het schilderij de begrippen naast, boven, onder.

Niveau 2: Ik pas de begrippen naast, boven, onder, vooraan, achteraan toe bij het maken van de Tableau Vivant.

Niveau 3: Ik benoem bij de Tableau Vivant de termen links, rechts, tegenover en tussen.

Groep 3: Ik pas de begrippen voorste en achterste toe bij het maken van de Tableau Vivant.

Leerlijn: Visuele waarneming

Niveau 1: Ik kan vertellen wat ik zie op het schilderij.

Niveau 2: Ik kan duidelijke verschillen onderscheiden tussen afbeeldingen van concrete voorwerpen.

Niveau 3/groep 3: Ik neem details en abstracte voorwerpen waar in de schilderijen.

Leerlijn: Lichamelijke oriëntatie

Niveau 1: Ik kan vertellen wat ik zie op het schilderij.

Niveau 2: Ik imiteer symmetrische lichaamshoudingen.

Niveau 3/groep 3: Ik imiteer asymmetrische lichaamshoudingen vanaf een afbeelding.

Bouwatelier

Inrichting en materialen:

- Gekleurde blokken
- Lego
- Duplo
- Kapla
- Poppetjes
- Klei
- Stenen
- Plastic folie

Spelideeën:

- Wereldwonderen nabouwen. Leg afbeeldingen neer die de leerlingen kunnen nabouwen: <https://www.wereldwonderen.com>.
- Musea nabouwen. Bijvoorbeeld het Rijksmuseum, het Louvre, het Guggenheim (New York) of British Museum.
- Stenen stapels bouwen. Hoe hoog kan je komen?
- Bouw vitrines voor de kunstwerken.

De klas van juf Linda

Kunstatelier

Inrichting en materialen:

- Tijdschriften
- Stokken
- Papier
- Tape
- Verf

Spelideeën:

- Maak een collage van papier uit tijdschriften.
- Maak een schimmenspel met stokpoppetjes.
- Maak of versier een lijst voor een schilderij.
- Plak op een vel papier stukken tape. Schilder hier overheen en verwijder de tape als de verf is opgedroogd.

Gayle Armstrong

- Knutsel de zonnebloemen na uit het schilderij van Vincent van Gogh

Juf Anke

- Kunstwerken in een schoenendoos. Zet een schoenendoos op z'n kant en plak een afbeelding van een bekend kunstwerk tegen de achterzijde. De kinderen bekijken het kunstwerk en bedenken iets wat hierbij past: mensen, dieren, bloemen, meubelstukken, etc. Ze knutselen of kleien dit en zetten het in de schoenendoos, voor het kunstwerk.

Juf Anke

Begeleid ontdekatelier

Onderwerpen en kerndoelen

- Aardrijkskunde
 - Europa: Belangrijke steden, belangrijke monumenten en bezienswaardigheden.
 - Mensen in de wereld: Belangrijke steden, belangrijke monumenten en bezienswaardigheden.
 - Topografie: De wereld
- Handvaardigheidstechnieken
 - Tekenen en schilderen (afhankelijk van materiaal dat wordt gebruikt)

Inspiratie deel 1

Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen, kan ook in grote kring voor de hele groep.

- Bekijk de afbeelding uit bijlage 1 voor dit atelier met Pim en Pom. Doe hier een see, think, wonder mee.

Deelthema 2 Ontdekatelier
De grote golf van Kanagawa,
Katsushika Hokusai

- Leg allerlei afbeeldingen met kunst uit andere landen in de kring. Bespreek wat de kinderen allemaal zien. Welke kunst vinden ze mooi/niet mooi en waarom? Welke kleuren zien ze allemaal? Uit welk land denken ze dat de kunst komt?

Voorbeelden:

Australië

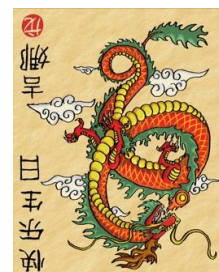
Afrikaanse maskers

Japan

Nazca lijnen, Peru

China

Inspiratie deel 2

Nieuwe kennis aanbieden, kan ook in grote kring voor de hele groep.

(filmpje, verhaal, experiment, excursie: eventueel in de grote kring)

- Vertel over de verschillende kunstwerken die je aan de kinderen laat zien. Uit welk land/welke cultuur komen ze? Bekijk de landen samen op de wereldkaart of op een wereldbol.
- Bekijk het filmpje Naar het Tropenmuseum met Flip de Beer:
<https://schooltv.nl/video/naar-het-tropenmuseum-met-flip-de-beer/#q=kunst>
 In het filmpje bekijkt Flip voorwerpen uit Afrika, Indonesië en Marokko

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2:

(hoe verwerk je meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan).

- Maak de plaatjes compleet van de kunstwerken. Leg de goede helften bij elkaar.
- Geef een omschrijving en de kinderen wijzen het juiste plaatje aan.
- Leg de schilderijen op een wereldkaart.

Activiteiten

Wat gaan de kinderen doen? Hoe differentieer je de opdracht gekoppeld aan de niveaus van de leerlijn?

- Maak het schilderij af. Ieder kind krijgt een deel van een schilderij om af te maken op hun eigen manier. Schilderijen met basisfiguren bij deze opdracht:
 - 'Composition' van Mohamed Melehi (Marokko)
 - 'Victory Boogie Woogie' van Piet Mondriaan (Nederland)
 - 'Family Hunting and Gathering', Kathleen Buzzacott (Australië)
 - 'Castle and sun', Paul Klee (Duitsland)

Extra:

- Groep 3: Schrijf of stempel bij je kunstwerk een informatief bordje zoals in een museum.

Leerlijn:

Taal:

1. Denkbubbelvragen:
 Hoe ziet jouw eigen ontworpen versie van het kunstwerk er uit? (Creatief denken)
 Wat zijn overeenkomsten en verschillen tussen kunstwerken? (Verbanden leggen)
 Welke figuren herken je in de kunstwerken? (Verbanden leggen)
 Wat vind je van de kunstwerken? (Waardebepaling)
2. Woordenschat: cultuur, land, masker, schilderij, rechthoek, etc.

Leerlijn: Meten en meetkunde – Ruimtelijk inzicht.

Niveau 1: Ik wijs aan wat er op het schilderij te zien is.

Niveau 2: Ik kan vertellen wat ik allemaal op het schilderij zie.

Niveau 3/groep 3: Ik vertel in detail wat ik zie (De jongen staat rechts van de koe, daarachter staat een schaap in het gras).

Leerlijn: Visuele waarneming/ruimtelijke oriëntatie

Niveau 1: Passieve opdrachten. Waar zie je een: vierkant, cirkel, driehoek etc.

Niveau 2: Actief benoemen van de verschillende geometrische figuren.

Niveau 3/groep 3: Ik benoem de geometrische figuren in de schilderijen en herken de figuren ook in andere situaties.

Leerlijn: Tekenontwikkeling

Niveau 1: Ik teken voornamelijk nog krabbels. Armen en benen zijn vaak nog aan het hoofd gehecht.

Niveau 2: Ik breng meer details aan in mijn tekening (mensen krijgen kleren aan, huis met deuren etc.). Verhoudingen zijn nog emotioneel bepaald.

Niveau 3/groep 3: Ik teken gehelen en in detail. De verhoudingen zijn kloppend.

Taal- en rekenatelier

Inrichting en materialen:

- Afbeeldingen van kunst of kunstvoorwerpen
- Schilderijlijstjes
- Afbeeldingen van schilderen of andere kunstwerken
- Voorwerpen in verschillende kleuren, bijvoorbeeld: potloden, muntjes, blokjes, etc.

Spelideeën:

- Sorteren van kunst, bijvoorbeeld van groot naar klein, op kleur of op kunstvorm.
- Schilderijlijstjes meten. Laat de kinderen verschillende lijstjes meten. Hoe hoog waren ze? En hoe breed?
- Vertel wat er op het schilderij staat en laat anderen het natekenen.
- Speel ik zie, ik zie wat jij niet ziet.
- Thema woorden stempelen of schrijven.
- Maak een grafiek waarin je laat zien hoeveel voorwerpen er van iedere kleur zijn.
Voorbeeld:

Roze				
Rood				
Oranje				
Geel				
Groen				
Blauw				
Paars				

Begeleid taalatelier

Onderwerpen en kerndoelen

- Kunst
 - Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing: Kennis van belangrijke kunstenaars en kunststromingen.
- Theater en dans
 - Theater maken: De leerling kan op basis van een zelfgemaakt of bestaand verhaal een voorstelling maken en dit in de les of voor een (on)bekend publiek presenteren
 - Theater maken: Intonatie, dictie en articulatie toepassen.
 - Theater maken: Een actieve rol spelen in een monoloog, dialogen en polylogen.
 - Theater maken: Een voorstelling opbouwen met aandacht voor rollen/rolopbouw, samenspel, regie en vormgeving.
 - Theater maken: Samenspel: inspelen en reageren op elkaar in spel.

Inspiratie deel 1

Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen, kan ook in grote kring voor de hele groep.

- Bekijk de afbeelding uit bijlage 1 voor dit atelier met Pim en Pom. Doe hier een see, think, wonder mee.

Deelthema 2 Taalatelier
 Pim & Pom in het Rijksmuseum

- Wie is er wel eens naar het museum geweest? Welke museum? Wat staat er allemaal in het museum? Kreeg je een rondleiding? Moesten jullie een kaartje kopen?

Inspiratie deel 2

Nieuwe kennis aanbieden, kan ook in grote kring voor de hele groep.
 (filmpje, verhaal, experiment, excursie: eventueel in de grote kring)

- Lees één van de volgende prentenboeken met de kinderen:
 - Willewete: Naar het museum, Florence Ducatteau
 - Nijntje in het museum, Dick Bruna
 - Kobe maakt een museum, Ashild Karnstad Johnsen

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2:

(hoe verwerk je meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan).

- Petje op/petje af over de boeken. Wat is waar en wat is niet waar?
- Leg plaatjes uit de boeken op chronologische volgorde.

Activiteiten

Wat gaan de kinderen doen? Hoe differentieer je de opdracht gekoppeld aan de niveaus van de leerlijn?

- Richt samen met de kinderen het museum in en geef aan elkaar een rondleiding als gids. De leerkracht vertelt van tevoren aan de gids waar ieder kunstwerk over gaat of de gids leest de informatiebordjes bij de kunstwerken. De gids vertelt bij ieder kunstwerk een aantal woorden of zinnen.

Leerlijn:

Taal:

1. Denkbubbelvragen:
Welke kunstwerken vind je mooi of niet mooi? (Persoonlijke relevantie)
2. Woordenschat: museum, rondleiding, gids, opening, tentoonstelling, kunstwerk, etc.

Leerlijn: Auditieve waarneming

Niveau 1: Ik kan een paar woorden onthouden over het kunstwerk.

Niveau 2: Ik kan een zin vertellen over het kunstwerk.

Niveau 3/groep 3: Ik kan een aantal zinnen vertellen over het kunstwerk.

Leerlijn: Mondelinge taalontwikkeling

Niveau 1: Ik spreek in zinnen van vier woorden.

Niveau 2: Ik spreek in samengestelde zinnen met een eenvoudige structuur.

Niveau 3/groep 3: Ik verwerk informatie en vertel hier een eigen verhaal mee.

Leerlijn: Beginnende geletterdheid

Niveau 1: Ik speel een voorgelezen verhaal na.

Niveau 2: Ik vertel een verhaal na zonder hulp van illustraties.

Niveau 3: Ik herken en benoem enkele letters.

Groep 3: Ik lees zelf eigen teksten en teksten van anderen.

Leerlijn: Het benoemen van vormen, kleuren en ruimtelijke begrippen

Niveau 1: Je kunt eenvoudige kleuren en vormen benoemen in het kunstwerk.

Niveau 2: Je benoemt verschillende kleuren, vormen en ruimtelijke verdeling in het kunstwerk.

Niveau 3: Je kunt kleuren, vormen en ruimtelijke verdeling benoemen van details van het schilderij.

Leerlijn: Ruimtelijke oriëntatie en getalbegrip

Niveau 1: Je kunt iemand rondleiden in het museum. Je kunt aanwijzen waar een kunstwerk hangt. Je kunt twee kunstwerken vergelijken. Welke is groter en welke kleiner (of andere tegenstellingen).

Niveau 2: Je geeft verbale aanwijzingen waar iemand in het museum naartoe moet lopen. Je kunt meerdere kunstwerken vergelijken op 2-3 ruimtelijke dimensies. Je kunt een paar kunstwerken optellen.

Niveau 3: Je kunt je uitdrukken met de juiste ruimtelijke begrippen om iemand rond te leiden. Je kunt tellen hoeveel kunstwerken er in het museum hangen. Je kunt aangeven welk kunstwerk het grootst, het kleinst, het hoogst, het laagst is, etc.

Buiten-/beweegatelier

Inrichting en materialen:

- Muziek
- Zandbak

Spelideeën:

- **Beeldentikkertje:** De leerlingen bewegen door de ruimte. Eén van de leerlingen, de tovenaer, probeert de anderen te tikken, waarna ze in een standbeeld veranderen. De standbeelden kunnen weer verlost worden door een aanraking op de schouder van één van de andere leerlingen. Het spel is afgelopen wanneer alle leerlingen in een beeld zijn veranderd.
Extra: Je kunt de leerlingen het soort standbeeld noemen waarin ze veranderen, zoals bomen of dieren.
- **Bewegend schilderij:** Je verdeelt de klas in twee groepen. Deze groepen gaan tegenover elkaar staan en krijgen een paar seconden de tijd om met de ogen dicht in een stilstaand schilderij te gaan staan. Hierna doen ze de ogen open, zodat ze het schilderij van de andere groep zien. Beide groepen beginnen nu langzaam te bewegen, waarbij ze zonder te praten, transformeren naar het andere schilderij. Aangezien beide groepen bewegen, is het belangrijk de beginpositie goed in gedachten te houden. Tip: Je kunt vooraf een thema noemen, zoals het strand, zodat beide schilderijen hierop geïnspireerd zijn.
- **Speel een stopdans spel:** De kinderen dansen op muziek. Zodra de muziek stopt moet iedereen als een standbeeld blijven staan. Maar niet zomaar een standbeeld, de kinderen krijgen allemaal de opdracht om een bepaald standbeeld te zijn, zo kan men er bijvoorbeeld voor kiezen dat alle kinderen een boos standbeeld moeten zijn zodra de muziek stopt.
- **Maak in de zandbak beelden na met modder of bouw de wereldwonderen na.**
- **Laat de kinderen een binnen en buitenkring maken waarbij het ene kind naar de rug van de ander kijkt. Laat hem/haar een vorm op zijn of haar rug tekenen. Welke vorm werd er getekend?**

Leesatelier

Berlage en een boef in het museum, Georgien Overwater

Omdat Vos het gezellig wil maken in zijn hol, gaat hij naar Kunstmuseum Den Haag. Hij vindt er allerlei mooie schilderijen en andere kunstwerken. Maar dan wordt Berlage wakker! Prentenboek over de architect Berlage (1856-1934), met kleurenillustraties gebaseerd op zijn werk. Voorlezen vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

Kunst met taart, Thé Tjong-Khing

Als het schilderij van mevrouw Hond wordt gestolen, achtervolgen de dieren de dief. Zo komen ze in het museum terecht. Tekstloos (zoek)prentenboek met paginagrote kleurenillustraties waarin delen van bekende schilderijen zijn verwerkt. Herken je ze? Kennismaking met kunst voor kinderen vanaf ca. 5 jaar.

Het museum, Karina Schaapman

Muizen Sam en Julia gaan met de voddenboer naar de rommelmarkt. Daarna gaan ze naar het museum om te kijken wat hun gekochte spulletjes waard zijn. Wat zijn er veel bijzondere dingen te zien in het museum! Groot formaat prentvertelling met sfeervolle kleurenfoto's. Vanaf ca. 4 jaar.

Kobe maakt een museum, Ashild Karnstad Johnsen

Kobe is dol op verzamelen. Al zijn dozen en laden zitten vol. Waar moet hij nu zijn spullen laten? Prentenboek met grote en kleine gedetailleerde kleurenillustraties over verzamelen en musea. Vanaf ca. 5 jaar.

Aap & Mol in Museum Panorama Mesdag, Gitte Spee

Aap en Mol willen naar het strand, maar het begint te regenen. Meeuw neemt hen mee naar Museum Panorama Mesdag. Daar is een 'toverstrand' waar de zon altijd schijnt! Met waterverf ingekleurde penillustraties. Vanaf ca. 4 t/m 6 jaar.

Willewete: Naar het museum, Florence Ducatteau

Wat is een museum, wie werken er in een museum en wat kun je in een museum doen? Prentenboek met informatie over het museum, met een strip, opdrachten en veel kleurenillustraties. Vanaf ca. 7 jaar, kijkboek vanaf ca. 5 jaar.

Olivia, Ian Falconer

Varkentje Olivia kan heel veel en is altijd druk in de weer. Zo gaat ze graag naar het museum en maakt dan zelf op de muur ook een schilderij. Ze drijft haar moeder soms tot wanhoop, maar ze vinden elkaar ook heel lief. Prentenboek met rustige, krachtige tekeningen in enkele kleuren. Vanaf ca. 4 jaar.

Nijntje in het museum, Dick Bruna

Nijntje mag met meneer en mevrouw Pluis mee naar een museum. Ze ziet er schilderijen, beelden en zelfs een mobile. Vierkant prentenboek met eenvoudige, helder gekleurde illustraties en tekst op rijm. Vanaf ca. 2 jaar.

Afsluitende week: doel en activiteiten

Waarom is de afsluitende week een belangrijk leeronderdeel?

Het doel van de afsluitende week is dat de leerlingen terugkijken op alles wat ze tijdens het (deel)thema hebben geleerd. Hiermee versterken de kinderen hun geheugen en krijgen ze overzicht.

Onderdelen van de afsluitende week:

- Laat de leerlingen hun werk afmaken en mooi maken.
- Vind antwoorden op de laatste vragen van de vragenmuur.
- Maak een overzicht van alles dat de leerlingen hebben geleerd tijdens het (deel)thema.
- Organiseer een afsluitende activiteit met alles wat de leerlingen hebben geleerd.
- Bereid de eindpresentatie aan de ouders voor.

Overzicht van alles wat er is geleerd tijdens het (deel)thema:

Loop met de kinderen langs de themamuur. Bekijk foto's, werkjes en boeken van het afgelopen thema en bespreek met de kinderen wat jullie de afgelopen weken hebben gedaan en geleerd.

Leg een afbeelding van een centraal onderwerp in de kring en vraag de kinderen wat ze ervan weten. Schrijf of teken dit erbij.

Verwerkingsspellen bij het overzicht

Pas alles wat de leerlingen hebben geleerd toe in een activiteit. Deze staan uitgewerkt op de portal in het boekje stappenplan bij het Fundamenteel Leer Model.

- Quiz, ga staan/zitten, ren naar de juiste hoek.
- Dans en ren naar het juiste kaartje/voorwerp
- Hoepels
- Vliegen-mep-spel
- Papegaaienspel
- Bingo
- Fluister-doorgeefspel
- Kunstopdracht
- Mix & koppel
- Opdrachtenestafette
- Vossenjacht met quizvragen/opdrachten
- Zoekplaat waarin allerlei onderdelen uit de ateliers terugkomen (zie bijlage 2)

Eindpresentatie aan de ouders

Presenteer alles wat de leerlingen hebben geleerd aan de ouders. Hier zijn verschillende vormen voor, bijvoorbeeld:

- Vlog met een impressie van het thema
- Themakrant
- Quiz met vragen die de kinderen hebben bedacht bij het thema
- Kraampjesmarkt
- Ren je rot
- Optredens
- Museum/tentoonstelling

Overzicht ontwikkelijnen onderbouw thema Kunst

Begeleide activiteit	Bouw	Kunst	Kunst	Ontdek	Theater	Thema	Ontdek	Taal
Ontwikkellijn	Atelier	Atelier	Atelier	Atelier	Atelier	Atelier	Atelier	Atelier
	(1)	(1)	(1)	(1)	(2)	(2)	(2)	(2)
Spelontwikkeling						X		X
Grote motoriek					X			
Kleine motoriek		X	X	X			X	
Tekenontwikkeling		X	X			X	X	
Visuele waarneming				X	X			
Auditieve waarneming								X
Mondelinge taalontwikkeling						X		X
Beginnende geletterdheid						X		X
Lichaamsoriëntatie				X				
Ruimtelijke oriëntatie	X	X			X		X	X
Tijdsoriëntatie								
Beginnende gecijferdheid		X		X			X	X
Logisch denken	X		X	X				

Bijlage 1: Inspiratie deel 1 Verhalend ontwerp

Deelthema 1 Begeleid Bouwatelier
Rood-Blauwe stoel, Gerrit Rietveld

Deelthema 1 Begeleid Kunstatelier
De Sterrennacht, Vincent van Gogh

Deelthema 1 Begeleid Kunstaterier
Vogelbeeld, Niki de Saint Phalle

Deelthema 1 Begeleid Ontdekatelier
Het meisje met de parel,
Johannes Vermeer

Deelthema 2 Begeleid Thema-atelier
De Nachtwacht,
Rembrandt van Rijn

Deelthema 2 Begeleid Theateratelier
Tableau Vivant van de Nachtwacht

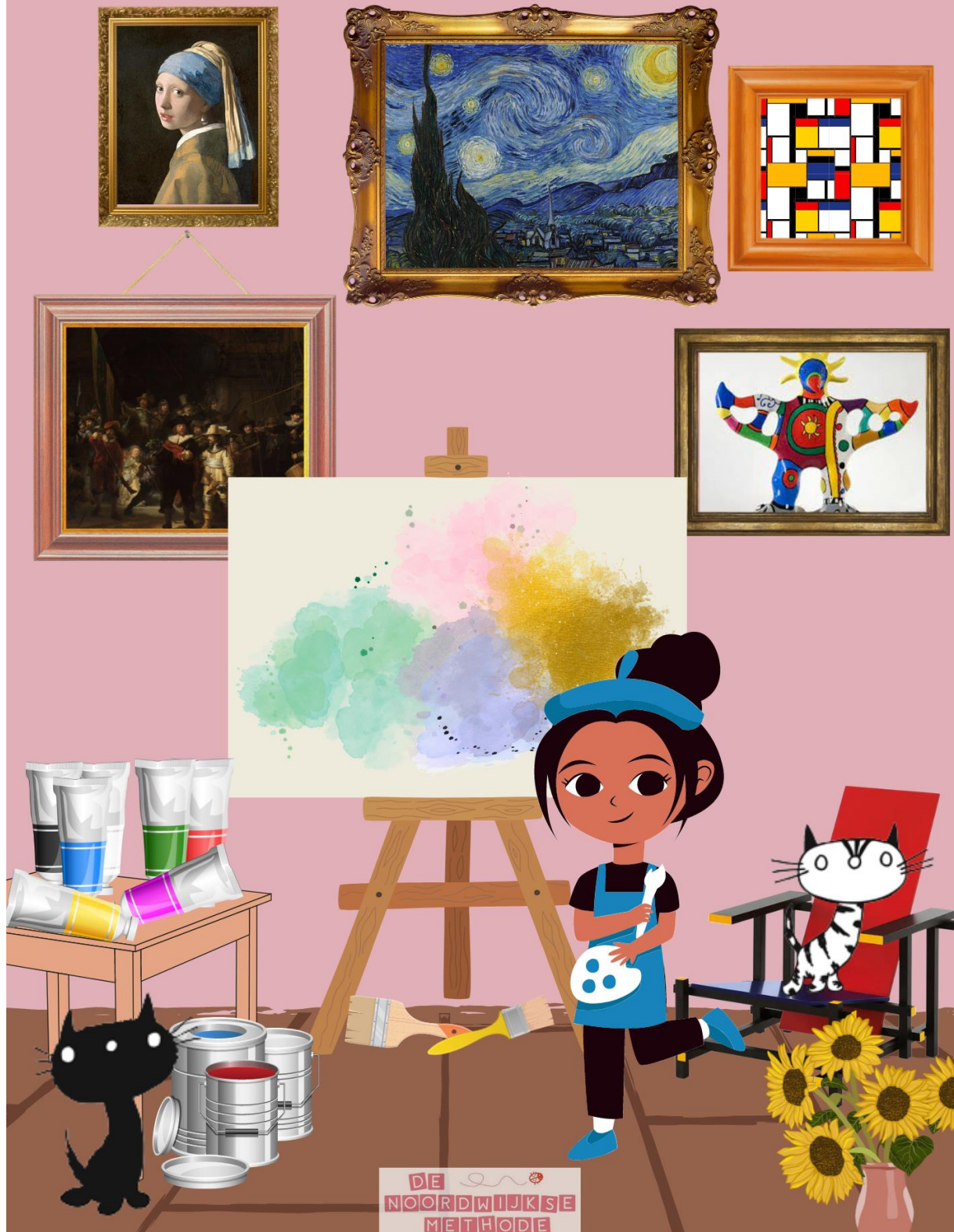
Deelthema 2 Ontdekatelier
De grote golf van Kanagawa,
Katsushika Hokusai

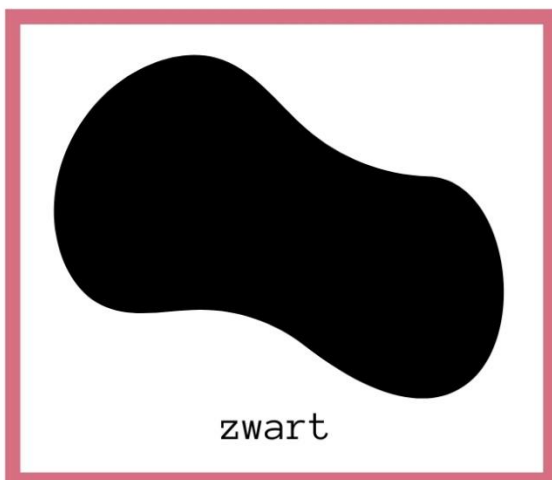
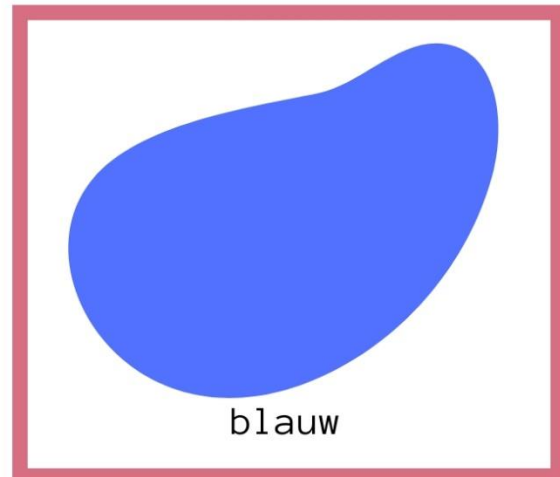
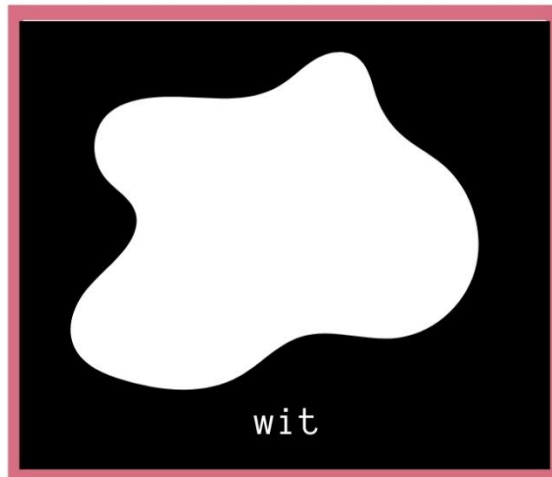
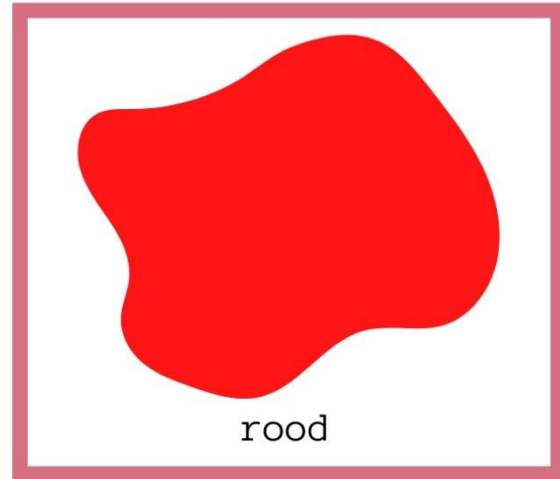
Deelthema 2 Taalatelier
Pim & Pom in het Rijksmuseum

Bijlage 2: Zoekplaat voor reflectie

Zoekkaart Kunst

Bijlage 3: Woordkaarten themawoorden

de rugleuning

de Stijl

de sterrennacht

de sterrenhemel

de ster

de verf

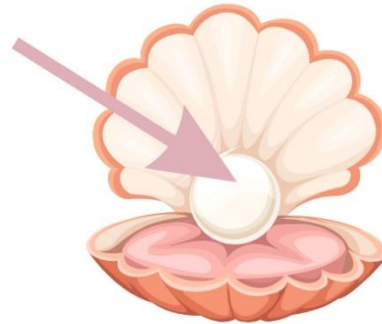
boetseren

de klei

het beeld

de parel

het portret

de groepsportret

de oester

de Nachtwacht

het schilderij

het museum

Rembrandt van Rijn

het tableau vivant

een levend schilderij

het kunstwerk

verkleeden

de cultuur

het land

het masker

de rechthoek

de rondleiding

de gids

de opening

de tentoonstelling

het kunstwerk